

“NYA” GENERATIONS- SKIFTEN ATT VÄNTA

Det förutspås en stor mängd företagsöverlåtelser under de närmaste fem åren. Vad är det viktigt att tänka på?

SID 2

FRÅGA NOVA

Finns det något särskilt att tänka på vid ingående av ett hyresförhållande?

Nova svarar på juridiska frågor.

SID 4

Immateralrätten stärks inom patenträtten

Sedan många år tillbaka har det inom EU funnits ett system som innebär att man kan ansöka om varumärkesskydd för samtliga länder i Europa på ett enhetligt sätt, s.k. EG-varumärke, istället för att ansöka separat i varje medlemsland. Förfarandet, som äger rum i Alicante i Spanien, är smidigt och kostnads-effektivt inte minst som komplement till ett kanske redan registrerat varumärke i Sverige.

Snart blir det också lättare och billigare för uppfinnare och företag att skydda sina innovationer inom EU. EU-länderna har nämligen äntligen efter decennier av diskussioner och utredning tagit ett steg närmare en EU-patentförordning och inrättandet av en samordnad domstolsordning för patenttvister. Ett mer effektivt och billigare patentskydd för den europeiska markna-

den är en viktig faktor för att stötta innovativa företag. För företag som utvecklar innovativa produkter med dyra framtagningskostnader och som är enkla att kopiera och svåra att hålla hemliga, är patentskydd ofta helt nödvändigt. Hittills är alla patent i Europa nationella, det vill säga man måste skaffa skydd i varje land för sig, vilket blir dyrt. Ett skydd i t ex 13 medlemsländer kostar idag 11 gånger så mycket som ett patent som gäller i hela USA. Om någon gör intryck i patentet, måste man också gå till domstol i varje land. Detta är förstas både dyrt och komplicerat och innebär i praktiken att många mindre innovationsföretag varken har möjlighet att skaffa skydd i hela EU eller försvara sig mot intryck.

Ett EU-patent kommer att innebära att den som vill skydda ett patent, med en enda ansö-

Snart blir det lättare och billigare att skydda innovationer inom EU

kan kan få skydd inom hela EU omfattande 500 miljoner människor. Kostnaderna för skyddet utlovas bli rimliga, allt för att främja innovation och den europeiska industrins konkurrenskraft. Även kraven på översättning begränsas vilket sparar stora kostnader för företagen.

Advokat Johan Engborg
johan.engborg@nova.se

VÄLKOMMEN TILL ÅRETS JULUPPLAGA AV NOVANYTT

Välkomna till årets julnummer av NovaNytt. Sedan förra numret har det hänt en del nyheter hos oss. Den 1 juni i år gick Widman & Jonsson Advokatbyrå upp i Nova. Därigenom fick Nova ett tillskott på tre jurister och en civilekonom. De två nya delägarna i Nova, advokaterna Erik G. Widman och Jonas Jonsson, har drivit affärsjuridisk advokatverksamhet tillsammans med inriktning på IT & IP, kommersiella

avtal, företagsöverlåtelser, tvister och bolagsfrågor. De blir ett värdefullt tillskott till Nova.

Nova önskar er alla en god jul & ett gott nytt år.

Henrik Nobel
henrik.nobel@nova.se

Många ”nya” generationsskiften att vänta

SKIFTANDE SKIFTEN

GENERATIONSSKIFTENA KOMMER INTE LÄNGRE ATT SE UT SOM TIDIGARE.

En stor del av de svenska småföretagen ägs fortfarande av personer som är födda på 1940-talet eller tidigare. Det konstaterades för flera år sedan i en rapport från ALMI. Samma rapport kom också fram till att det är väsentligt för Sverige och det svenska näringslivet att dessa företag hittar nya ägare. Därför förutspås en stor mängd företagsöverlåtelser under de närmaste fem åren.

Till skillnad mot vad som gällde för så sent som för tjugo år sedan så är inte längre det naturliga att företaget går över till ägarens barn. Av en rad olika orsaker så är det inte självklart att unga människor vill överta sina föräldrars företag. Dessutom är det många ägare till små företag som under många år gjort låga uttag ur sina bolag och därför inför pension har ett behov av att realisera de värden som man därigenom byggt upp.

Generationsskiftena kommer av bl.a. dessa orsaker därför inte längre att se ut som tidigare. Istället kommer företag att överlåtas till utomstående köpare eller till personal/företagsledning, s.k. management buy outs.

Oavsett om en säljare ska köpa eller sälja ett företag så är det fråga om en viktig affär som är komplex. Många är fixerade vid priset trots att det endast är en av flera frågor som nog måste övervägas inför en företagsöverlåtelse.

Det första man som säljare bör överväga är om man ska sälja aktierna i sitt bolag eller om bolaget istället ska sälja rörelsen (inkrämet). Det bästa är om man kan titta på olika lösningar i god tid innan. Då finns det möjlighet att genom rätt struktur uppnå betydande skattefördelar vid avyttring.

Dessutom är det inte ovanligt att den som drevit verksamhet under många år har ett betydande utrymme för framtida pensionsavsättningar, vilket kan möjliggöra särskilda lösningar för säljaren.

För både säljare och köpare är det utomordentligt viktigt att avtalet som reglerar företagsöverlåtelser innebär en rimlig riskfördelning. Säljaren vill vara säker på att när han väl sålt sitt företag så riskerar han i minsta möjliga utsträckning att drabbas av diskussioner med köparen angående företagets värde p.g.a. avvikelser i fråga om vad köparen förväntat sig. Köparen vill å sin sida vara trygg över att han fått det han betalat för, d.v.s. att det företag han köpt är vad han förväntade sig. Detta kräver att avtalet utformats på rätt sätt med hänsyn taget till en stor mängd frågor.

Det är också viktigt att köparen före köpet undersökt det företag han är intresserad av att förvärva. Sådan undersökning kallas företagsbesiktning eller due diligence med ett engelskt ord. I praktiken innebär det en ekonomisk och

Företagsöverlåtelser är ofta den viktigaste affären i en företagares liv ”

juridisk genomlysning av det företag som ska förvärvas. Företagsbesiktningen har betydelse för både säljare och köpare och för diskussionerna om hur avtalet ska utformas. Priset påverkas givetvis, men också en rad andra villkor som är av lika stor betydelse för säljaren och köparen. Exempelvis kan det finnas anledning att reglera om säljaren ska få bedriva konkurrerande verksamhet under åren närmast efter affären eller om säljaren ska fortsätta vara verksam i det överlåtna företaget under en övergångsperiod. Olika garantier samt avtal med såväl kunder som leverantörer är också mycket viktiga.

Företagsöverlåtelser är avtal som ofta leder till tvist. Det är också ofta den viktigaste affären i en företagares liv. Därför finns det anledning att förbereda affären i god tid samt att ta kontakt med rådgivare som kan bistå säljaren och i förekommande fall köparen i skatterättsliga, affärsjuridiska och ekonomiska frågor.

Advokat Erik G. Widman
erik.widman@nova.se

Nytt, nyttigt & debatt

Ansvarig för denna avdelning i NOVA-Nytt är advokat Thorbjörn Hilleskog.

Kontakta gärna redaktionen med synpunkter och kommentarer. Skicka dessa till thorbjorn.hilleskog@nova.se.

Kassaregister

Lagen om kassaregister kommer att ändras. En viktig ändring är att alla näringsidkare, som säljer varor och tjänster mot kontant betalning, senast 2010-01-01 måste visa att de har ett certifierat kassaregister eller att sådant är beställt. Registret måste vara installerat och i bruk senast 2010-07-01. I annat fall kan en kontrollavgift uttas. Det måste röra sig om ett register som är anslutet till en certifierad kontrollenhet som inte går att manipulera på något sätt. Det kan noteras att flera företag säljer register som inte är certifierade (men påstår motsatsen), varför det är lämpligt att kontrollera på Skatteverkets hemsida vilka kassaregister som uppfyller lagens krav. Lagen gäller, som nämnts, alla som säljer varor och tjänster. Vissa undantag finns dock, exempelvis kontantförsäljning i obetydlig omfattning, försäljning via obemannad automat, hemförsäljning, distansförsäljning och taxirörelser. Med obetydlig omfattning avses kontantförsäljning som inte överstiger två procent av den totala omsättningen för en driftsenhet eller om försäljningen understiger ungefär 170 000 kr årligen. Vissa större bolag kan erhålla dispens. Betalning med kontokort räknas som kontantbetalning, vilket inte är fallet vid fakturaköp. (www.skatteverket.se/kassaregister)

Revision

Under våren 2010 planerar regeringen att lämna en proposition om slopad revisionsplikt för flertalet aktiebolag. Det har antagits att många företag, efter det att lagen trätt i kraft, kommer att säga upp sina revisorer. Tidigare kunde ett revisionsuppdrag upphöra före mandattidens utgång om revisorn anmält att han eller hon utträtt eller om den som utsett revisorn, som huvudregel årsstämman, anmält att uppdraget skall upphöra. Det kan därför påpekas att det från och med 2009-07-01 krävs att ett aktiebolag har saklig grund för att säga upp revisorn i förtid. Saklig grund kan vara att revisorn inte kan utföra sitt uppdrag med den omsorg som krävs, att revisorn inte kan utföra sitt uppdrag inom föreskriven tid, att det saknas välgrundad

brist på förtroende för revisorn, att revisorn är svårtillgänglig på grund av sjukdom el dyl eller att bolaget inte längre är skyldigt att ha revisor. Meningsskiljaktigheter utgör normalt inte saklig grund. Upphörande i förtid kan endast ske om det är förenligt med det avtal, som normalt tecknats mellan revisor och bolaget. Anmälan om utträde och redogörelse över räkenskapernas granskning samt skäl till att uppdraget upphört i förtid skall meddelas Bolagsverket.

Brott mot varumärkeslagen

I en nyligen avkunnad dom har Hovrätten över Skåne och Blekinge dömt en marknadsförsäljare för brott mot varumärkeslagen. Bakgrunden var korfattat att en person, som mist sitt arbete på grund av en konkurs, upp tog försäljning av likartade produkter som det företag som övertagit konkursbolagets rörelse. Försäljningen avsåg bland annat rengöringsmedel marknadsförda under en etikett som var väldigt lik det andra företagets etikett och kännetecken. Dessutom hade Marknadsdomstolen tidigare utdömt ett flertal viten för brott mot just varumärkeslagen. Det andra företaget åberopade såväl registrerat varumärkesskydd som inarbetning av den aktuella förpackningen och etiketten. Tingsrätten menade emellertid att det inte fanns någon risk för förväxling och ogillade åtalet. Hovrätten däremot dömde säljaren till 80 dagsböter, förklarade kvarvarande förpackningar för förverkade samt förpliktigade säljaren att betala för de förpackningar som tidigare varit i beslag, men som försållts under processens gång. Hovrätten menade visserligen att införingen i varumärkesregistret inte var avgörande och att bevisen för påståendet om inarbetning inte var tillräckligt. Därefter hade hovrätten att avgöra om själva etiketten var så lik det andra företagets etikett att det fanns risk för förväxling. I anslutning här till konstaterade hovrätten att det gällde identiska produkter med samma kundkrets, i huvudsak mässbesökande konsumenter. Vidare ansågs helhetsintrycket vara sådant att skillnaderna endast hade en begränsad betydelse. Redan den visuella effekten, bortsett från textens innehåll, gjorde att det fanns en förväxlingsrisk. Domstolen ansåg risken ännu

mera uttalad om man tog hänsyn till det i texten dominerande ordet. Med hänsyn härtill, att beteendet utgjorde ett intrång i det andra företagets rätt samt att säljaren agerat med full insikt och uppsåt, dömdes han till straffansvar enligt vad som angetts ovan. Den slutsats man kan dra av detta är att det finns anledning att noga överväga vilka marknadsföringsmetoder man avser använda sig av och hur de produkter man säljer uppfattas av marknaden. Om det finns risk för förväxling bör man, i vart fall utan uttryckligt godkännande från den det rör, undvika försäljning av produkter som kan innebära intrång i annans rätt. (*Hovrätten över Skåne och Blekinge, dom 2009-10-01, mål nr B 3156-08; jfr rättsfallet RÅ 1991 ref. 10*)

Anställd eller konsult?

Kammarrätten i Stockholm har nyligen angett delvis nya riktlinjer för bedömningen av om ett tidsbestämt uppdrag för tre konsulter var att betrakta som ett anställnings- eller uppdragsförhållande. I korthet skulle konsulterna enligt avtalet arbeta heltid mot fast ersättning, vilken betalades ut månadsvis. Samma riktlinjer som för bolagets anställda skulle gälla för konsulterna, bland annat en klausul om förbud att bedriva konkurrerande verksamhet. Däremot skulle konsulterna själva svara för försäkringar av olika slag. Skatteverket och länsrätten ansåg att det förelåg ett anställningsförhållande, varför bolaget nekades avdrag för ingående moms med anknytning till konsultarvodena. Kammarrätten däremot konstaterade att det förelåg ett konsultavtal samt att heltidskravet och konkurrensklausulen var betingade av affärsmässiga skäl. På grund härav, och övriga omständigheter, ansåg domstolen att det inte förelåg något arbetsgivar- och arbetstagarförhållande mellan bolaget och konsulterna. Bolaget beviljades därför avdrag för ingående moms. (*Kammarrätten i Stockholm, dom 2009-03-31, mål nr 7278—7279-06*)

Advokat
Thorbjörn Hilleskog
thorbjorn.hilleskog@nova.se

SÅ KONTAKTAR DU OSS

STOCKHOLM

Linnégatan 18, 114 47 Stockholm
Tel +46 8 566 366 00 • Fax +46 8 566 366 66

MALMÖ

Stortorget 29, 211 34 Malmö
Tel +46 40 738 20 • Fax +46 40 97 61 69

INTERNET

www.nova.se
info@nova.se • lawyers@nova.se
eller skicka mail till formamn.efternamn@nova.se

RÄTTSSOMRÅDEN & ANSVARIGA

Nedan ser du våra rättsområden och vilka som är kontaktpersoner för respektive specialområde.

AFFÄRSRELATERAD STRAFFRÄTT Stephane Pleijel, Sven Björk

ARBETSFRÄTT Agneta Munther, Thorbjörn Hilleskog

ASSOCIATIONS- & BOLAGSRÄTT Lars Söderman, Mats Willman, Krister Levin, Anders Fernlund, Thorbjörn Hilleskog

ENTREPRENADRÄTT Jack Sjögren, Mats Willman, Madeleine Sivert, Henrik Nobel

FASTIGHETSFRÄTT Carl-Gustav Lönnborg, Sven Björk, Lars Söderman

FRANCHISING Anders Fernlund, Johan Engborg

FÖRETAGSREKONSTRUKTION Urban Hjelm, Anders W Bengtsson, Ferdinand Hellers, Henrik Nobel

FÖRETAGSÖVERLÅTELSE Lars Söderman, Jack Sjögren, Thorbjörn Hilleskog, Mats Willman, Krister Levin

HYRESFRÄTT Sven Björk, Johan Engborg

IMMATERIALFRÄTT, ALLMÄNT Johan Engborg, Thorbjörn Hilleskog, Anders Fernlund

IT-FRÄTT Johan Engborg, Jack Sjögren

KONKURRENS- & EU-FRÄTT Anders Fernlund

KONKURS- & OBESTÄNDRÄTT Anders W Bengtsson, Urban Hjelm, Ferdinand Hellers, Krister Levin, Sten Sjöstedt, Henrik Nobel, Madeleine Kärde

PROCESS- & SKILJEMANNARÄTT Mats Willman, Sven Björk, Madeleine Sivert, Agneta Munther, Anna Dahlqvist

SKADESTÄNDRÄTT Carl-Gustav Lönnborg, Thorbjörn Hilleskog, Agneta Munther, Sten Sjöstedt

SKATTERÄTT Stephane Pleijel, Sten Sjöstedt

VARUMÄRKESFRÄTT Johan Engborg

FRÅGA NOVA

Novas Jurister svarar på juridiska frågor om både smått och stort. Skicka in dina frågor till novanytt@nova.se. Redaktionen förbehåller sig rätten att korta ned insända bidrag.

MÖRKA TIDER Kan man slippa betala hyran om elen inte fungerar?

Vad är besittningsskydd?

Jag är novis inom företagande och avser teckna ett hyreskontrakt där jag skall bedriva min verksamhet. I hyresdiskussionen stötte jag på uttrycket besittningsskydd. Vad är det? Finns det något särskilt man skall tänka på vid ingående av ett hyresförhållande?

Klara Forsblad, Småland

Hyresfrågor får vi ofta. För att börja med besittningsskyddet, så finns direkt och indirekt besittningsskydd. Det direkta avser bostadslägenheter, medan det indirekta är kopplat till lokaler, dvs. utrymmen varifrån en verksamhet skall bedrivas. Allmänt kan sägas att det indirekta besittningsskyddet är svagare än det direkta, vilket innebär att en lokalhyresgäst kan tvingas att flytta om exempelvis hyresvärden vill förändra hyresvillkoren (oftast hyreshöjning) och hyresgästen inte vill eller kan acceptera förändringen. Detta kan dock medföra att hyresvärden kan tvingas bistå med ersättningslokal eller utge skadestånd till hyresgästen om hyreshöjningen inte är marknadsmässig. Det är ofta en långdragen och komplicerad process att begära och utfå skadestånd. Det kan nämnas att hyresvärden även kan begära att hyresgästen avstår från sitt besittningsskydd. Den andra delfrågan är svår att besvara kortfattat, särskilt som det ofta rör betydande belopp och under en lång tid, men allmänt kan sägas att det är lämpligt att man funderar över exempelvis hur länge man vill att ett hyresförhållande skall bestå, om hyran skall justeras med index, hyresnivån, om vad som skall ingå i hyran etc. Mitt förslag är att Du anlitar någon kunnig på området innan Du skriver under ett hyreskontrakt.

Thorbjörn Hilleskog • thorbjorn.hilleskog@nova.se

Skatta för handpenning

Jag "sålde" min privatbostad förra året, men av olika skäl genomfördes aldrig köpet. Till min lycka fick jag behålla handpenningen. Måste jag skatta för beloppet, trots att köpet aldrig kom till stånd?

Klara A., förhållandevis glad husägare

Ja, Du måste ta upp hela beloppet till beskattning i inkomstslaget kapital.

Thorbjörn Hilleskog • thorbjorn.hilleskog@nova.se

Utebliven el, utebliven hyra?

Kan jag som hyresgäst låta bli att betala hyra när elen inte fungerar i lägenheten?

Bekymrad företagare i Skurup

Nej, hyran måste erläggas för att undvika risk för uppsägning p.g.a. ogulden hyra. Men hyran kan nedsättas i allmänt förvar hos Länsstyrelsen för att undvika denna risk.

Kristoffer Sällfors • kristoffer.sallfors@nova.se

Äkta och oäkta förening

Vad är skillnaden mellan äkta och oäkta bostadsrättsförening?

Karl-Åke i Farsta

Skillnaden gäller beskattning. Oäkta betraktas föreningen som om den inte bedriver kvalificerad verksamhet (upplåtelse av lägenheter till medlemmarna) i tillräckligt hög grad. Om föreningen betraktas som oäkta får detta konsekvenser skattemässigt även för lägenhetsinnehavaren vid t.ex. försäljning av lägenheten (vinsten kan inte skjutas upp samt beskattas hela vinsten och inte två tredjedelar som i äkta föreningar).

Kristoffer Sällfors • kristoffer.sallfors@nova.se